

28. Liikennelaitos

Liikennelaitoksen toimintakertomus v:lta 1945 oli seuraavan sisältöinen:

Joulukuun 28 p:lle 1944 päivätyllä kauppakirjalla osti Helsingin kaupunki Helsingin Raitiotie ja Omnibus Osakeyhtiön koko omaisuuden ja sitoutui vastaamaan yhtiön veloista ja sitoumuksista olkoonpa ne minkä nimisiä tai laatuksia tahansa. Luovutus tapahtui joulukuun 29 p:nä 1944 klo 2.00, jolloin perustettu uusi Helsingin kaupungin liikennelaitos asetettiin kaupunginvaltuuston valitseman lautakunnan hallinnon alaiseksi.

Vahvistaessaan joulukuun 13 p:nä 1944 Helsingin kaupungin liikennelaitoksen johtosäännön kaupunginvaltuusto samalla päätti oikeuttaa lautakunnan toistaiseksi liikennelaitoksen sisäisen organisation suhteen noudattamaan samaa menettelyä, joka laitoksen toimialan hoidossa oli sovellettu sen ollessa Raitiotie ja Omnibus Osakeyhtiön alaisena.

Liikennelaitoksen lautakunta

Lautakunnan kokoonpano. Liikennelaitoksen lautakuntaan kuuluivat v. 1945 puheenjohtajana rahatoimenjohtaja E. von Frenckell ja varapuheenjohtajana sekä kaupungin hallituksen edustajana kiinteistöjohtaja V. V. Salovaara sekä muina jäseninä päätoimittaja E. Kilpi, teknillinen johtaja E. Moring, kaupunginjohtaja E. Rydman, toimittaja Y. Räisänen, toimitusjohtaja E. von Schantz, professori E. Suolahti ja professori G. von Wendt.

Kokoukset ym. Lautakunnan kokousten lukumäärä oli vuoden kuluessa 20 ja pöytäkirjain pykälien 637. Lautakunnalle esitettyjen kirjeiden lukumäärä oli 424 ja lähetettyjen kirjeiden ja otteiden 625. Lautakunnan vuoden varrella käsittelemistä asioista mainittakoon seuraavat:

Työaika. Kuljettajille ja rahastajille, joiden päivittäinen työaika oli 9 tuntia päätettiin ¹⁾ myöntää, kuten siihenkin asti, vapaapäivä joka viides päivä sekä huhtikuun 1 p:stä alkaen lisäksi kaksoisvapaapäivä joka 15 p:nä siihen saakka joka 25 päivän asemesta.

Edelleen päätettiin ²⁾, että liikennehenkilökuntaan kuuluvan henkilön tuli työskennellä keskimäärin 9 tuntia päivittäin ilman ylityökorvausta työajan ollessa jaettuna kahteen vuoroon, sisältyen tähän aikaan keskimäärin enintään 8 tunnin 45 minuutin työskentely aikataulun mukaan ja sitä paitsi päivittäin 15 minuuttia aikaa rahastajalle kas-sanlaskemiseen ja kuljettajalle vaunujen asettamiseen halliin ja tarkastamiseen. Työtuntien kokonaisluku ei 12 vuorokauden aikana saanut ylittää 72 tuntia, josta aikataulun mukaista työskentelyä 70 tuntia. Liikennehenkilökunnalle myönnettiin 4 työpäivän jälkeen 2 vapaata päivää. Mikäli aikataulu jollakin linjalla ylitti 17 tuntia 30 minuuttia ja liikennehenkilökuntaan kuuluva niin ollen joutui työskentelemään aikataulun mukaisesti työssä keskimäärin yli 8 tuntia 45 minuuttia päivittäin, mutta kuitenkin alle 9

¹⁾ Liik. l. lk. 25 p. tammik. 8 §. — ²⁾ S:n 16 p. elok. 27 §.

tuntia, oli hänelle suoritettava ylimenevältä ajalta ylityökorvausta 15 minuutista työpäivää kohden 50 %:n korotuksin.

Rahastajien toimia täytettäessä päätettiin ¹⁾ antaa etusija sekä suomen- että ruotsinkielitä puhuville.

Rahastajien suoritettavat talletusmaksut kassansa vakuudeksi päätettiin ²⁾ korottaa 200 mk:sta 500 mk:si.

Häkämyrkytysvaaran vähentäminen. Lautakunta päätti ³⁾, että kaikki omnibusautonkuljettajat, hallihenkilökunta ja hallissa olevat työntekijät oli säännöllisesti tutkittava verianalyysillä kerran; niin hyvin aamulla ennen työn alkamista kuin illalla työn päätyttyä, että henkilökunta oli valistustoiminnalla ja julisteilla koulutettava noudattamaan varovaisuutta häkämyrkytyksen ehkäisemiseksi; että kuljettajien hallissa olevaan odotushuoneeseen oli rakennettava kaksinkertainen ovi, jotta häkäkaasu ei pääsisä sinne; että tuuletuslaitteet hallissa oli parannettava; että autojen huollon yhteydessä aina oli tarkastettava, että venttiilit olivat kunnossa; että autojen koneiden päälle oli jälleen asetettava nahkasuojukset; sekä että sopiva henkilö oli määrättävä oman toimensa ohella suojeluvälvoijaksi tehtävänään valvoa, että annettuja ohjeita häkämyrkytyksen ehkäisemiseksi noudatettiin. Edelleen lautakunta päätti kehoittaa laitoksen lääkäriä sopivassa tilaisuudessa tekemään opintomatkan Tukholmaan tutkimaan niitä toimenpiteitä, joihin siellä oli ryhdytty häkämyrkytyksen ehkäisemiseksi ja sen toteamiseksi sekä häkämyrkytyspotilaiden hoitamiseksi.

Ammattiopetuksen järjestäminen. Lautakunta päätti ⁴⁾, että ammattiopetus oli järjestettävä liikennelaitoksen konepajoissa toimiville oppilaille hyväksyen samalla opetuksessa noudatettavia suuntaviivoja. Edelleen annettiin liikennelaitoksen toimitusjohtajalle tehtäväksi määrätä sopiva henkilö huolehtimaan asian järjestelystä ja toimeenpanosta yhteistoiminnassa yleisen ammattikoulun rehtorin ja pikakouluutuksen johtajan kanssa. Ammattiopetuslautakunnalle päätettiin esittää, että ammattikouluun otettaisiin liikennelaitoksen oppilaita silmälläpitäen yksi lisäopettaja. Kysymys mahdollisesta palkkiosta valvojalle ja luennoitsijoille jätettiin auki, kunnes saatiin kokemusta siitä, paljonko lisätyötä siitä syntyy asianomaisille.

Liikenne. Raitioteiden toveriliiton esityksestä lautakunta päätti ⁵⁾, määrätä, että linjan 3 vaunut matkaosuudella Kajaaninkadulta Töölön kautta Kaivopuistoon saakka ja päinvastoin Eirasta Kauppatorin kautta Nordenskiöldinkadulle saakka oli varustettava kuten siihenkin saakka keltaisilla kilvillä osoituksin, mihin vaunu kulkee, sekä matkaosuudella Nordenskiöldinkadulta Kallion ja Erottajan kautta Kajaaninkadulle ruskeilla kilvillä niinikään osoituksin keltaisilla kirjaimilla, mihin vaunu kulkee.

Päätettiin ⁶⁾, että raitiovaunuihin, missä oli kiinteä rahastus, tuli matkatavaraa kantavien matkustajien nousta takaovesta mutta saivat he muihin vaunuihin nousta joko takaovesta tai etuovesta oikeuksin poistua vaunusta takaovesta, mikäli matkatavara oli jätetty vaunun takasillalle. Myöhemmin päätettiin ⁷⁾, että vaunuihin oli noustava takaoven kautta ja poistuttava etuoven kautta, kuitenkin niin, että virkapukuiset poliisit saivat nousta vaunuihin etuovesta ja sokeat opaskoirineen perävaunun etuovesta ja että matkatavaraa kantavat matkustajat saivat poistua takaoven kautta.

Raitiolinjojen 6 ja 8 yhdistämistä Marian sairaalan kohdalla koskeva esitys päätettiin ⁸⁾ evätä. Samaten evättiin ⁹⁾ anomus etuoikeuden myöntämisestä virkamatkoilla oleville papeille päästä raitiovaunuihin.

Töölön konepaja ja Vallilan tehdaspiha. Töölön konepajan ylityönjohtajan konttorin laajentamista ja puisen lisärakennuksen rakentamista Vallilan tehdaspihalle koskevat piirustukset hyväksyttiin ¹⁰⁾ ja rakennustyöt päätettiin antaa Sani Oy:lle suoritettaviksi.

Vaunusto. Lautakunta päätti ¹¹⁾, että kaikki amerikkalaismalliset raitiovaunut, sikäli kun työtilanne sen salli, oli varustettava laitteilla kiinteätä rahastusta varten ja kiinteä rahastusjärjestelmä otettava käytäntöön muillakin linjoilla kuin linjalla 4. Edelleen päätettiin ¹²⁾, että niin sanotut puoliavonaiset perävaunut oli muutettava umpivaunuiksi siten, että taka- ja etusillat varustettiin seinillä.

¹⁾ Liik. I. lk. 14 p. jouluk. 39 §. — ²⁾ S:n 7 p. syysk. 19 §. — ³⁾ S:n 23 p. helmik. 12 §. — ⁴⁾ S:n 18 p. toukok. 9 §. — ⁵⁾ S:n 4 p. huhtik. 4 §. — ⁶⁾ S:n 19 p. tammik. 12 §. — ⁷⁾ S:n 11 p. toukok. 11 §. — ⁸⁾ S:n 2 p. marrask. 9 §. — ⁹⁾ S:n 2 p. marrask. 12 §. — ¹⁰⁾ S:n 28 p. kesäk. 6 §. — ¹¹⁾ S:n 11 p. toukok. 8 §. — ¹²⁾ S:n 11 p. toukok. 9 §.

Mainosjulistaiden ripustamista raitiovaunujen ikkunoihin koskeva anomus evättiin¹⁾.

Muut asiat. Lisäksi lautakunta lopullisesti ratkaisi lukuisia asioita, jotka koskivat vuosilipun osto-oikeuden, vapaalippujen ja alennuslippujen myöntämistä, liikenteessä sattuneiden vahinkojen korvaamista, uusien pysäkkien käyttäntöönottamista tai vanhojen poistamista, tilapäisen liikenteen järjestämistä sekä aikataulujen vahvistamista yms.

Esitykset. Kaupunginhallitukselle lautakunta lähetti esityksiä, jotka koskivat sähköraiteiden käyttämisestä annettujen ohjeiden muuttamista²⁾; määrärahan myöntämistä 16 moottori- ja 24 perävaunun hankkimiseksi³⁾ sekä asuintalon rakentamiseksi Hämeen tien tontille n:o 54—56⁴⁾; toimenpiteisiin ryhtymistä raitiotieliikenteessä esiintyneen ylikuormituksen poistamiseksi, ennen kaikkea maksuttoman siirto-oikeuden tilapäiseksi kieltämiseksi⁵⁾; lautakunnan puheenjohtajan ja jäsenten palkkaamista⁶⁾; raitiotie- ja omnibussiliikenteen hinnoitteluperiaatteita⁷⁾; liikennelaitoksen autojen vakuuttamista⁸⁾; pysäköimiskäytön määräämistä Itämerenkadun eteläiselle puolelle⁹⁾; Nordenskiöldinkadun korokkeiden suurentamista¹⁰⁾; silmukan rakentamista Kulosaaren pääte pysäkin kohdalle¹¹⁾; kaupungin laitoksille myytävien vuosilippujen hintaa¹²⁾; tontin varaamista Ruskeasuon alueelta vaunuhallia varten¹³⁾; määrärahan myöntämistä Raitiotie ja omnibus oy:n tilaamien raitiovaunujen maksamiseksi¹⁴⁾ sekä s/s J. L. Runebergin korjaamista¹⁵⁾; v:n 1946 talousarviota¹⁶⁾; raitiotieiden ja omnibuslinjojen matkalippujen hintojen korotusta¹⁷⁾; kuorma-autojen käyttämistä matkustajien kuljettamiseen¹⁸⁾; itäisten omnibuslinjojen ajomaksuja¹⁹⁾; omnibussiliikenteen järjestämistä Pirkkolaan²⁰⁾; määrärahan myöntämistä katuhöylien ostamista varten²¹⁾; kahden henkilöauton hankkimista lääkärin käyttöön²²⁾; sekä liikenteessä sattuneiden vahinkojen korvaamista²³⁾.

Maistraatille esitettiin²⁴⁾, että lautakunnan hyväksymät liikennehenkilökunnan virkapuvut sekä liikenne- ja rata-alipäälylstön arvomerkit vahvistettaisiin.

Kiinteistölautakunnalle tehtiin esityksiä, jotka koskivat alueen varaamista liikennelaitoksen keskuskonepajaa ja vaunuhallia varten²⁵⁾ sekä jonotuskaiteiden asettamista eräille pysäkkipaikoille²⁶⁾.

Lausuntoja annettiin kaupunginhallitukselle asioista, jotka koskivat mm. vuosilippujen osto-oikeutta²⁷⁾; liikennelautakuntien perustamista²⁸⁾; liikennelaitoksen konepajojen oppilaiden ja apulaisasentajien asemaa²⁹⁾; liikennelaitoksen rataosastolta sen liikenneosastolle siirtyvien palkkausetua³⁰⁾; s/s J. L. Runebergin hallinnon ja hoidon siirtämistä liikennelaitokselle³¹⁾; itäisten omnibuslinjojen liikennettä³²⁾; Hakaniemen torin raitiotieraiteiden ja korokkeiden järjestelyä³³⁾; katujen kunnossapitoa³⁴⁾; sähkövaroitustilaitteen asettamista Sofian- ja Aleksanterinkatujen risteykseen³⁵⁾; urheilu- ja retkeilylautakunnan hyvittämistä Korkeasaaren laivalipputulosta³⁶⁾; Pikku-Huopalahden yli johtavan raitiotiesillan uudelleen rakentamista ja liikenteen järjestämistä Munkkiniemeen rakennusaikana³⁷⁾; Munkkiniemen vanhan maantiesillan korjausta³⁸⁾; Nordenskiöldinkadun raitiotiekorokkeen uudelleen rakentamista³⁹⁾; Hevossalmen ja Degerön ajomaksuja⁴⁰⁾; sekä Pakilan omnibussiliikennettä⁴¹⁾.

Lautakunnan kiinteistölautakunnalle antamat esitykset koskivat autohallin vuokraamista⁴²⁾ sekä Korpivaara & Halla oy:n anomusta saada vuokrata liikennelaitoksen Runeberginkadun 5:ssä olevia autoväistöjä⁴³⁾.

¹⁾ Liik. 1. lk. 2 p. marrask. 8 §. — ²⁾ S:n 25 p. tammik. 7 §. — ³⁾ S:n 9 p. helmik. 7 §. — ⁴⁾ S:n 9 p. helmik. 15 §. — ⁵⁾ S:n 9 p. helmik. 18 §. — ⁶⁾ S:n 22 p. maalisk. 9 §. — ⁷⁾ S:n 11 p. toukok. 3 §. ja 18 p. toukok. 3 §. — ⁸⁾ S:n 8 p. kesäk. 7 §. — ⁹⁾ S:n 8 p. kesäk. 11 §. — ¹⁰⁾ S:n 8 p. kesäk. 42 §. — ¹¹⁾ S:n 19 p. heinäk. 14 §. — ¹²⁾ S:n 19 p. heinäk. 28 §. — ¹³⁾ S:n 16 p. elok. 28 §. — ¹⁴⁾ S:n 7 p. syysk. 3 §. — ¹⁵⁾ S:n 7 p. syysk. 18 §. — ¹⁶⁾ S:n 7 p. syysk. 28 §. — ¹⁷⁾ S:n 7 p. syysk. 29 §. — ¹⁸⁾ S:n 16 p. marrask. 12 §. — ¹⁹⁾ S:n 16 p. marrask. 25 §. — ²⁰⁾ S:n 16 p. marrask. 26 §. — ²¹⁾ S:n 16 p. marrask. 34 §. — ²²⁾ S:n 14 p. jouluk. 10 §. — ²³⁾ S:n 18 p. toukok. 10 §. — ²⁴⁾ S:n 16 p. elok. 23 §. — ²⁵⁾ S:n 12 p. lokak. 17 §. ja 14 p. jouluk. 31 §. — ²⁶⁾ S:n 4 p. huhtik. 5 §. — ²⁷⁾ S:n 11 p. toukok. 30 §. — ²⁸⁾ S:n 11 p. toukok. 33 §. — ²⁹⁾ S:n 9 p. helmik. 3 §. — ³⁰⁾ S:n 9 p. helmik. 4 §. — ³¹⁾ S:n 4 p. huhtik. 1 §. — ³²⁾ S:n 11 p. toukok. 15 §. — ³³⁾ S:n 8 p. kesäk. 3 §. — ³⁴⁾ S:n 19 p. heinäk. 5 §. — ³⁵⁾ S:n 19 p. heinäk. 6 §. — ³⁶⁾ S:n 19 p. heinäk. 21 §. — ³⁷⁾ S:n 16 p. elok. 12 §. — ³⁸⁾ S:n 5 p. lokak. 3 §. — ³⁹⁾ S:n 12 p. lokak. 1 §. — ⁴⁰⁾ S:n 12 p. lokak. 2 §. — ⁴¹⁾ S:n 12 p. lokak. 3 §. — ⁴²⁾ S:n 2 p. marrask. 6 §. — ⁴³⁾ S:n 14 p. jouluk. 9 §. —

Liikennelaitos

Hallinto ja organisatio y. m.

Henkilökunta. Liikennelaitoksen henkilökuntaan kuului v:n 1944 päättyessä 2 524 henkilöä ja v:n 1945 päättyessä 2 657 henkilöä, jotka ryhmittivät työalojensa mukaan seuraavasti:

	1944	1945		1944	1945
Pääkonttori, liikennekonttori,			Vaatehtimo	16	16
lippukassat	89	81	Sairashoito	4	4
Raitiotieliikenne	1 336	1 461	Hiiltämo ja pilkevalmistus	13	8
Omnibusliikenne	148	129	Laivaliikenne	—	2
Rataosasto	198	227			
Vaunuhallit ja korjauspajat ..	720	729	Yhteensä	2 524	2 657

Eläkkeensaajia oli kertomusvuoden päättyessä 238 oltuaan v:n 1944 lopussa 182.

Kesälomien aikana työskenteli liikenneosastolla sitäpaitsi toukokuun—syyskuun aikana tarpeellinen lukumäärä ylimääräistä henkilökuntaa ja purjehduskautena laivamiehistöön kuuluvaa 15 henkilöä.

Liikennehenkilökunnan työaika muutettiin marraskuun 1 p:stä alkaen 8 $\frac{3}{4}$ tunnin pituiseksi ja neljän työpäivän jälkeen sai henkilökunta kaksi peräkkäistä vapaapäivää. Sitä ennen oli päivittäinen työaika 9 tuntia jaettuna kahteen 4—5 tuntiseen vuoroon ja joka viides päivä oli vapaapäivä.

Lääkärien toiminta. Laitoksen poliklinikassa oli käyntien lukumäärä kertomusvuoden aikana 17 774 vastaten 12 880 v. 1944. Kotikäyntien luku oli 51. Useimmat sairasilmoitukset tapahtuivat helmikuussa, harvimmat toukokuussa.

Henkilökunnan huoltokonttori. Jäsenmäärä oli kertomusvuoden päättyessä 2 605. Tilillepanojen yhteismäärä oli 25 247 462: 60 mk ja ottojen 18 724 976: 85 mk. Tallettuvia varoja oli vuoden päättyessä 6 522 485: 75 mk. Lainoja myönnettiin vuoden kuluessa 859, lainamäärän noustessa 1 944 950 mk:aan. Kirjausvientien lukumäärä oli n. 122 000.

Löytötavaratoimisto. Liikennelaitoksen löytötavaratoimisto otti toimintavuoden aikana talteen 11 011 esinettä, joista 3 092 esinettä voitiin toimittaa takaisin asianomaisille omistajille.

Tilastollinen yleiskatsaus. Alla olevassa taulukossa annetaan tietoja v:n 1945 raitio- tie- ja omnibus- sekä kuorma-autoliikenteestä v:n 1944 vastaaviin lukuihin verrattuina:

	Laskettu vaunukilo- metrimäärä ¹⁾	Matkustajia	Tuloja, mk		Menoja, mk	
			Kaikkiaan	Liikenteestä	Kaikkiaan	Liikenteestä
V. 1944	13 351 853	120 341 075	169 167 082	164 594 280	168 258 655	119 624 051
V. 1945	13 507 022	157 603 742	272 322 119	264 605 220	273 088 526	236 136 748
Erotus	+155 169	+37 262 667	+103 155 037	+100 010 940	+104 829 871	+116 512 697
%	+1.2	+31.0	+61.0	+60.8	+62.3	+97.4

Laivaliikenteestä oli tuloja 2 189 846 mk ja menoja 1 527 336: 85 mk.

Raitiotiet

Liikenne. Raitiovaunut kulkivat yleensä linjoilla 6 minuutin väliajoin, paitsi seuraavilla linjoilla, joilla vaunut kulkivat: linjalla n:o 5 Katajanokka—Etu-Töölö 5 minuutin linjoilla n:o 9 Ruskeasuo—Erottaja, n:o 10 Pasila—Eläintarha, H Haaga—Ruskeasuo ja

¹⁾ Laskettuun vaunukilometrimäärään sisältyvät moottorivaunukilometrimäärä ja puolet perävaunujen kulkemasta kilometrimatkasta. Tavaraliikenne on myös huomioitu numeroihin.

M Munkkiniemi—Erottaja 12 minuutin ja KB Kulosaari—Kauppatori 20 minuutin väliajoin.

Marraskuun 1 p:stä alkaen avattiin liikenne Mannerheimintien ja Kuusitien risteykseen asti pidennetyllä linjalla n:o 12 Tilkka—Erottaja 6 minuutin väliajoin.

Toimintavuonna yhä kärjistyneen vaunupulan vuoksi ei voitu asettaa liikenteeseen riittävästi ylimääräisiä vuoroja vuorokauden vilkasliikenteisiksi ajoiksi, josta johtui, että matkustajatulvan ruuhkautuminen yhä kärjistyi ja että järjestyksen ylläpitäminen tärkeimmillä asemilla ja pysäkeillä oli uskottava erikoisten järjestysmiesten tehtäväksi. Maaliskuun 1 p:stä alkaen lopetettiin kuukausilippujen käyttö sisäisillä linjoilla ja huhtikuun 1 p:stä alkaen poistettiin maksuton siirto-oikeus linjalta toiselle. Nämä toimenpiteet ovat huomattavasti helpottaneet liikenne- ja vaunutilannetta, joka muuten olisi käynyt mahdottomaksi.

Alla olevassa taulukossa esitetään muutamia raitiotieliikennettä koskevia tilastollisia tietoja v:ltä 1944 ja 1945:

	Laskettu vaunukilo- metrimäärä	Matkustajia		Liikennetuloja, mk		Liikennemenoja, mk
		Kaikkiaan	Vkm kohden	Kaikkiaan	Vkm kohden	
V. 1944	12 070 507	116 990 736	9.69	138 492 452	30	11 47
V. 1945	12 324 982	150 046 620	12.17	231 431 865	80	18 78
Erotus	+ 254 475	+33 055 884	+2.48	+92 939 413	50	+7 31
%	+2.1	+28.3	+25.6	+67.1		+63.7
						+ 110.7

Liikkuva kalusto. Kaipio oy. Tampere toimitti kertomusvuoden kuluessa 15 uutta perävaunua. Käyttökelvottomina myytiin 2 kuorma-autoa, toinen Chevrolet ja toinen Reo merkinen. Vaunustoon kuului vuoden päättyessä seuraavat 185 moottori- ja 220 perävaunua:

Moottorivaunuja	Perävaunuja
Ruotsalaisia puoliumpinaisia vanhanmallisia	Ruotsalaisia umpinaisia
Amerikkalaisia umpinaisia	Saksalaisia umpinaisia
Saksalaisia umpinaisia	Kotimaisia umpinaisia
Ruotsalaisia umpinaisia	Puoliumpinaisia vanhanmallisia
Kotimaisia umpinaisia	Avonaisia
Ruotsalaisia umpinaisia boggie-	Avonaisia, joihin oli rakennettu vane- riseinät
Yhteensä 185	Yhteensä 220

Sitä paitsi kuului vaunustoon 1 vaunu kiskojen hiontaa ja 2 niiden puhdistusta varten, 1 uuttausvaunu, 1 uuttausperävaunu, 1 työvaunu, 2 ratahöylää ja 1 erikois-ratahöylä sekä 6 lumenkuljetusvaunua ja 29 lumiauraa, eli yhteensä 44 kiskoilla kulkevaa työvaunua, sekä sitä paitsi 6 työ- ja kuorma-autoa ja 2 henkilöautoa.

Raiteet. Mannerheimintien ja Kuusitien risteykseen rakennettiin 185 m:n pituinen ja Kulosaaren pääteasemalle toinen 185 m:n pituinen raidesilmukka, Ruskeasuon vaunuhalliin rakennettiin 70 m:n pituinen halliraidede. Kuluneita kiskoja vaihdettiin uusiin ja käytettyihin, mutta käyttökelpoisiin kiskoihin yhteensä 2 466 m:n pituudelta juoksevaa kiskopitautta. Raiteita nostettiin jo tuettiin uudelleen keskikaupunkialueella 20 415 m:n matkalla yksinkertaista raidetta sekä esikaupunkiradoilla 1 353 m. Ratapölkkyjä vaihdettiin 1 061 kpl. Tarpeetonta raidetta poistettiin 1 003 m osaksi rautatiekiskoosaksi urakiskoraidetta.

Vuoden päättyessä oli raiteiden yhteenlaskettu pituus 81 001 m yksinkertaista raidetta, sekä ratapiha ja halliraidteiden 8 145 m.

Käytettyjä, mutta kunnostettuja vaihteita asennettiin 5 ja poistettiin 9. Vuoden päättyessä oli vaihteita radoilla 137 ja ratapihoissa 90. Risteyksiä oli radoilla 39.

Sähkölaitteet asennettiin Erottajan silmukan vaihteeseen. Sähkövaihteita oli täten vuoden päättyessä 21 ja vaihteiden lämmityslaitteita 7.

Katuosuuksia korjattiin nupu-, noppa- ja kenttäkivillä 30 712 m²:n ja bitumipäällystyksellä 4 069 m²:n suuruisella alalla.

Pylväitä ilmajohtoja varten pystytettiin 29 ja vikaantuneita pylväitä vaihdettiin 6.

Jonotuskaiteita varten pystytettiin 284 puupylvästä ja 252 jm kaiteita kiinnitettiin pylväisiin.

K venmurskaajassa valmistettiin 607 m³ kivenmurskaa.

Ilmajohtoa asennettiin Mannerheimintien ja Kuusitien risteykseen 225 m ja Kulosaaren päätesilmukkaan 230 m sekä Ruskeasuon vaunuhallin rataa varten 85 m, eli yhteensä 540 m osaksi uutta, osaksi kulunutta johtolankaa. Kaivo- ja Kalevankadun välisellä Mannerheimintien osalla vaihdettiin 395 m ilmajohtoa uuteen johtolankaan. Hermannin silmukasta poistettiin 200 m vanhaa johtoa. Ilmajohdon pituus oli vuoden päättyessä 92 380 m, maakaapelien 1 900 m ja syöttöjohtojen 1 200 m. Sähkömerkinantolaitteita asennettiin Sofian- ja Aleksanterinkadun risteykseen ja Kulosaaren silmukkaan. Näiden laitteiden lukumäärä oli vuoden päättyessä 24 ja radiohäiriöiden estekondensaattoreja oli 68.

Johtovikoja sattui vuoden kuluessa 34 kertaa, joista 15 aiheutti liikennehäiriöitä, nimittäin: kerran 2 ½ tunnin ajan Kauppiaankadulla, 3 kertaa 1 tunnin ajan Norden-skiöldinkadulla ja Pohjolankadulla sekä Haagan pääteasemalla, 7 kertaa ½ tunnin ajan Katajanokan sillalla, Kulosaaren linjan rautatiesillalla, Unioninkadulla, Hämeentiellä, Viipurinkadulla, Helsinginkadulla ja Vallilan päätesilmukassa, 4 kertaa 10—20 minuutin ajan Kulosaaressa, Vallilan hallin kohdalla, Pohjolankadulla ja Kulosaaren päätesilmukassa.

Omnibusliikenne ja tavarankuljetus

Liikenne. Vuoden alkaessa liikennöitiin seuraavia sisäisiä omnibuslinjoja: n:o 14 Eira—Töölöntori 6 minuutin väliajoin, mikä vuorotiheys muutettiin helmikuun 6 p:nä 7 minuuttiseksi ja huhtikuun 1 p:nä supistettiin siten, että vaunut kulkivat klo 21 jälkeen 15 minuutin väliajoin; sekä n:o 18 Linnankoskenkatu—rautatieasema ja n:o 50 Käpylä—Puutarhakatu, joilla ajettiin ark päivisin yhteensä 16 vuoroa päivässä kesäkuun 19 p:ään asti, jolloin liikenne mainituilla linjoilla lopetettiin.

Edellä mainittujen sisälinjojen lisäksi liikennöitiin kertomusvuonna seuraavia 8 esikaupunkilinjaa: linjalla n:o 20 Lauttasaari—Ruoholahti ajettiin 96 vuoroa päivässä tammikuun 1 p:stä lokakuun 31 p:ään, sen jälkeen 56 vuoroa vuoden loppuun asti; linjalla n:o 23 Lauttasaari, Sankarihaudat—Salmisaari vaunut ajoivat vuoden alusta 22 vuoroa päivässä lokakuun 31 p:ään asti, jolloin linjan Salmisaaressa ollut päätekohta siirrettiin Ruoholahteen, minkä jälkeen linjalla ajettiin 55 vuoroa päivässä vuoden loppuun asti; linjalla n:o 24 Lauttasaari, Kloorantie—Ruoholahti ajettiin 13—17 vuoroa päivässä marraskuun 1 p:stä vuoden loppuun asti; linjalla n:o 32 Herttoniemi—Sörnäisten apteekki, ajettiin arkipäivisin 6 vuoroa vuoden alusta kesäkuun 22 p:ään asti, jolloin tämä liikenne lopetettiin; linjaa n:o 35 Degerö—Sörnäisten apteekki liikennöitiin arkipäivisin 8 vuorolla päivässä vuoden alusta kesäkuun 22 p:ään asti, jonka jälkeen vaunut lähtivät Kulosaaresta tehden 15 vuoroa päivässä lokakuun 31 p:ään ja sen jälkeen Hakaniemestä 8 vuoroa päivässä vuoden loppuun asti; linjalla 33 Marjaniemeen tekivät vaunut Sörnäisten apteekilta 14 vuoroa päivässä vuoden alusta kesäkuun 22 p:ään asti, sen jälkeen Kulosaaresta 16 vuoroa päivässä lokakuun 31 p:ään ja tämän jälkeen Hakaniemestä 14 vuoroa päivässä vuoden loppuun asti; linjaa n:o 37 Hevossalmeen liikennöitiin samalla tavalla ja samoin muutoksin kuin linjaa n:o 33 Marjaniemeen; linjalla n:o 52 Pirkkola—Hakaniemi aloitettiin liikenne joulukuun 19 p:nä vaunujen kulkiessa arkipäivisin 6 vuoroa päivässä vuoden loppuun asti. Lisäksi ajettiin yölinjalla n:o 25 Lauttasaari—Erottaja, yksi edestakainen matka joka päivä marraskuun 10 p:stä joulukuun 9 p:ään, jonka jälkeen näitä vuoroja ajettiin vain lauantai- ja pyhäiltöinä.

Viranomaisten määräyksestä liikennelaitoksen vaunut kulkivat maaseudullekin. Niinpä linjalla Matinkylä—Ruoholahti tehtiin 4—6 matkaa päivässä vuoden alusta helmikuun 10 p:ään asti ja viikonloppulinjalla Helsinki—Veikkola—Espoon asema—Tervalampi kesäkuun 6 p:stä syyskuun 3 p:ään asti. Juhlapyhiksi järjestettiin ylimääräistä omnibusliikennettä Veikkolaan, Nummelaan, Hyrylään, Perttulaan, Boxiin ja Mäntsälään. Syksyllä järjestettiin juurikasvien kuljetusta varten kuorma-autovuoroja Viikistä keskikaupungille.

Viranomaisten luvalla liikennelaitos vuokrasi omnibusvaunuja häitä, hautajaisia y.m. varten kaupungin alueella ja poikkeustapauksissa pitempiäkin matkoja varten. Alla olevat luvut valaisevat omnibusliikennettä ja tavarankuljetusta v. 1944 ja 1945:

	Vaunukilo- metrimäärä	Matkustajia		Liikennetuloja, mk	
		Kaikkiaan	Vkm kohden	Kaikkiaan	Vkm kohden
Matkustajaliikenne					
V. 1944.....	811 011	3 350 339	4.13	16 066 565 70	19 81
V. 1945	941 182	7 557 122	8.03	27 713 508 10	29 45
Erotus	+ 130 171	+ 4 206 783	+ 3.90	+ 11 646 942 40	+ 9 64
%	+ 16.1	+ 125.6	+ 94.4	+ 72.5	+ 48.7
Tavaraliikenne					
V. 1944	470 335	—	—	10 035 262 35	21 34
V. 1945	240 858	—	—	5 459 846 40	22 67
Erotus	— 229 477	—	—	— 4 575 415 95	+ 1 33
%	— 48.8	—	—	— 45.6	+ 6.2

Matkustajaliikenteen ja tavarankuljetuksen menot nousivat yhteensä 27 609 099: 05 mk:aan v. 1944 ja 42 289 192: 90 mk:aan v. 1945. Lisäännys oli siis 14 680 093: 85 mk eli 53.2 %.

Omnibus- ja kuorma-autovaunusto. Vuoden kuluessa myytiin 6 pientä ja 2 keskikokoista omnibusautoa, nimittäin 2 Oldsmobile, 1 Volvo, 1 MAN, 1 Opel Blitz ja 1 Federal sekä 2 Scania Vabis omnibusautoa. 5 kuorma-autoiksi muutettua omnibusautoa muutettiin takaisin omnibusautoiksi.

Omnibusvaunusto käsitti vuoden päättyessä 29 suurta, 24 keskikokoista ja 4 pientä omnibusautoa, 61 suurta, 5 keskikokoista ja 3 pientä kuorma-autoiksi muutettua omnibusautoa sekä 13 suurta kuormaomnibusautoa, joista istuimet oli poistettu. Omnibus- ja kuorma-autovaunusto käsitti vuoden päättyessä yhteensä 139 vaunua. Auton etuauroja oli 2 kaksipuolista ja 6 yksipuolista auraa.

Pakettien kuljetus, sysikaasuttimien hankinta y.m.

Pakettien kuljetus esikaupunkieihin. Vuoden kuluessa vastaanotettiin eri pakettitoimistoissa kuljetettavaksi 12 701 lähetystä.

Sysikaasuttimien hankinta. Näistä on täysin maksettu 94 kpl ja 1 laite lunastettu laitokselle. Vuoden päättyessä 6 laitteen hintaa ei vielä ollut täysin maksettu.

Pilkkeen hankinta. Askolasta ja Heinolasta on vuoden kuluessa toimitettu yhteensä 86 579 hl pilkettä ja 8 361 m³ sekahalkoja.

Laivaliikenne

Toukokuun 19 p:nä siirtyi kaupungin ostama höyryalus J. L. Runeberg liikennelaitoksen hoitoon. Alus kuljetti purjehduskauden aikana Korkeasaareen ja sieltä takaisin yhteensä 433 673 matkustajaa, joista 92 165 oli 4—12 vuotiaita lapsia. Sitä paitsi alus teki muutamia viikonloppumatkoja itäiseen saaristoon kuljettaen yhteensä 4 835 matkustajaa.

Rakennukset

Töölön käämitysosaston ja konepajan välille rakennettiin väliseinä. Vaunuhallin raiteelle n:o 18 järjestettiin väliaikainen korjaustila neljälle raitiovaunulle. Ylityönjohtajan konttoria suurennettiin. Vaunuhallin kellarissa suoritettiin eristystöitä ja asennettiin vedenpoistoputkia. Vallilan käämitysosastoa suurennettiin ja levysepille järjestettiin lattia-alaa lavalle käämitysosaston yläpuolelle. Hitsausosastoa suurennettiin ja sen yläpuolelle rakennettiin sähkömestarin huone. Vallilan pihamaalle rakennettiin puutavaran kuivausvaja ja sen yhteyteen 2 konttorihuonetta. 2 liikennekioskia rakennettiin ja sijoitettiin toinen Kauppatorille ja toinen Hakaniementorille. 2 odotussuojaa rakennettiin toinen Ruoholahteen ja toinen Salmisaareen.

Korjauspajat

Vaunuston sota-aikainen ylikuormitus jatkui rauhan palattuakin. Runsaat lumisateet, kunnollisten tarveaineiden puute ja kun korjaustöitä ei voitu kunnollisesti suorittaa, joutui monesti raitiovaunuston kuljetuskelpoisuus kyseenalaiseksi. Korjausta kaipaavien raitiovaunujen lukumäärä nousi 66:sta vuoden alussa 124:ään maaliskuussa ja väheni vuoden kuluessa niin, että joulukuun loppupuolella oli ainoastaan 51 ja vuoden viimeisenä päivänä 66 korjattavaa vaunua.

Raitiovaunusto eniten kärsi kaapeleitten ja dynamolangan puutteesta, sekä lumesta ja kosteudesta, koska osa vaunustoa oli hallitilan puutteen johdosta pidettävä ulkona ja osa oli säilytettävä kosteissa halleissa, joissa lämpötila oli polttoaineen puutteen takia alhainen. Omnibusvaunusto eniten kärsi kumirenkaiden, levyn, voiteluaineiden ja jarrunesteen puutteesta.

Raitiovaunuista korjattiin perusteellisesti 141 moottorivaunua ja 61 perävaunua ja 420 moottorivaunun puolikorjaus suoritettiin, 13 vaunua maalattiin kokonaan, 8 vaunussa toimitettiin puolimaalaus ja 31 vaunua puhdistettiin ja maalattiin osittain. Vuoden kuluessa korjattiin yhteensä 570 yhteenajoissa vahingoittunutta vaunua.

Omnibus- ja kuorma-autoista korjattiin perusteellisesti 19 omnibus-, 11 kuorma- ja 1 henkilöauto ja 11 omnibus- ja 2 kuorma-auton puolikorjaus suoritettiin. 10 omnibus- ja 2 kuorma-autoa maalattiin kokonaan ja 3 omnibusauton puolimaalaus suoritettiin. Yhteenajojen aiheuttamien vaurioiden johdosta korjattiin 109 autoa.

Kiinteä rahastajanpaikka asennettiin 6 moottori- ja 1 perävaunuun.

Yhteen perävaunuun rakennettiin umpinainen silta toiseen päähän. Saman työn suoritti Helsingin Autokoritehdas Oy. Vallilassa 9 perävaunuun sekä molempiin päihin yhteen perävaunuun sekä suoritti Tikkurilassa 5 kuorma-auton muuttamisen jälleen omnibusautoiksi. 2 omnibusautoon ja 4 kuorma-autoon asennettiin pilkekaasuttimet.

Alus J. L. Runeberg nostettiin syksyllä Hietalahden telakalle, jossa pohjamaalauksen ja tavallisten vuosikorjausten lisäksi oli suoritettava huomattavia viranomaisten määräämiä runko- ja konekorjaustöitä.

Ajomaksut raitiotie- ja omnibuslinjoilla

Ajomaksut olivat vuoden alussa samat kuin edellisen vuoden loppupuolella mutta raha-arvon muuttuessa niitä vuoden kuluessa useaan otteeseen korotettiin. Kuukausiliput sisäisillä linjoilla à 100 mk ja neljännesvuosiliput à 290 mk poistettiin, edelliset maaliskuun alusta ja jälkimmäiset huhtikuun alusta alkaen, sekä kuukausiliput Marjaniemen ja Hevossalmen omnibuslinjoilla à 300 mk kesäkuun alusta alkaen. Suurimmat ajomaksukorotukset tapahtuivat kahdessa otteessa, ensin huhtikuun alusta alkaen, jolloin myös maksuton siirto-oikeus linjalta toiselle poistettiin, ja sitten heinäkuun alusta alkaen. Seuraavat ajomaksut olivat voimassa vuoden päättyessä:

Sisäiset raitiotielinjat. 1 matkasta 2 mk, 5 matkasta 10 mk, 11 matkasta 20 mk ja 28 matkasta 50 mk, ilman siirto-oikeutta. Yöliikenteessä kaksinkertainen maksu tai 2 mk:n lisämaksu.

Pasilan raitiotielinja. 1 matkasta 2 mk ja 5 matkasta 10 mk, siirto-oikeus kerran linjalle n:o 3.

Haagan raitiotielinja. 1 matkasta 1 mk ja 5 matkasta 5 mk, ilman siirto-oikeutta.

Munkkiniemen raitiotielinja ja yövaunu Haaga—Erottaja. 1 matkasta 3 mk ja 7 matkasta 20 mk, ilman siirto-oikeutta. Yöliikenteessä kaksinkertainen maksu tai 3 mk:n lisämaksu.

Kulosaaren raitiotielinja. 1 matkasta 4 mk ja 6 matkasta 20 mk, ilman siirto-oikeutta. Yölisämaksu 3 mk.

Sisäiset omnibuslinjat. 1 matkasta 4 mk ja 6 matkasta 20 mk, ilman siirto-oikeutta.

Omnibuslinjat Lautasaari—Ruoholahti. 1 matkasta 4 mk ja 6 matkasta 20 mk, ilman siirto-oikeutta.

Marjaniemen ja Hevossalmen omnibuslinjat. Hakaniemestä: 1 matkasta Marjaniemeen, Hevossalmeen ja Degerö Uppbyhyn 10 mk, Herttoniemeen 7 mk ja Kulosaareen 4 mk, ilman siirto-oikeutta. Yöliikenteessä kaksinkertainen maksu.

Omnibuslinja Pirkkola—Hakaniemi. 1 matkasta 9 mk, ilman siirto-oikeutta.

Koululiput. 24 matkasta kaikilla linjoilla 15 mk, ilman siirto-oikeutta (48 matkaa kuukaudessa).

Invalidiliput. 8 matkasta sisäisillä linjoilla 5 mk ja 8 matkasta esikaupunkilinjajoilla 10 mk, siirto-oikeus 2 kertaa (96 lippua kuukaudessa 3 kuukauden aikana, jonka jälkeen uusi lääkärintodistus).

Sokeiden liput. 8 matkasta 5 mk, siirto-oikeus 2 kertaa.

Kuukausiliput. M Munkkiniemi—Erottaja 200 mk, KB Kulosaari—Kauppatori 250 mk, H+9 Haaga—Erottaja 200 mk, 20+4 Lauttasaari—Ruoholahti—Hietalahti—Meilahti 300 mk, 20+8 Lauttasaari—Ruoholahti—Vallila 300 mk ja K Käpylä—Kauppatori 150 mk.

Vuosiliput. Vuosilipuista suorittivat kaupungin laitokset 1 200 mk ja valtion laitokset sekä muut järjestöt, joille lautakunta oli myöntänyt oikeuden lunastaa vuosilippuja, 1 300 mk.

Kuukausi-, neljännesvuosi- ja vuosilippujen myynti. Sisäisten linjojen kuukausilippuja myytiin tammikuun ja helmikuun ajaksi 45 823 sekä neljännesvuosilippuja tammikuun—maaliskuun ajaksi 2 716. Esikaupunkilinjojen kuukausilippuja myytiin vuoden kuluessa yhteensä 19 838, joista Munkkiniemen linjalle 7 387, Kulosaaren 2 491, Haagan 1 646, Lauttasaaren 5 217, Marjaniemen 732, Hevossalmen 458 ja Käpylän linjalle 1 907. Vuosilippuja myytiin 883.

Laivaliikenne Korkeasaari—Pohjoissatama

Yksinkertaisesta matkasta Korkeasaaresta Pohjoissatamaan aikuiset maksoivat 5 mk ja meno- ja paluulipusta 10 mk. 4—12 vuotiaat lapset maksoivat vastaavasti 2: 50 mk ja 5 mk. Korkeasaaren, Palosaaren ja Hylkysaaren asukkaat saivat 50 %:n alennusta. Rekeilyryhmään kuuluvilta lapsilta ja invalideilta kannettiin meno- ja paluulipusta 2 mk.

Menot ja tulot

Liikennelaitoksen menot nousivat kertomusvuonna yhteensä 274 615 862: 40 m:kaan jakaantuen seuraaviin eriin:

	mk	
Yhteiset kustannukset:		
Hallinto	9 187 209: 85	
Korot	4 920 693: 70	
Vakuutusmaksut, verot	1 146 453: 50	
Lääkärit, henkilökunnan järjestötoiminta	1 043 521: 50	
Vrkapuvut, liput	6 930 671: 90	
Eläkkeet	7 461 889: 50	
Kansaneläkemaksut	1 374 870: —	
Vuokrat	581 530: —	
Sotakuukausipalkat	840 564: 15	
Asuntokiinteistöjen kunnossapito	992 1195:	34 479 599: 40
Raitiotieliikennekustannukset:		
Palkkaus y.m.	99 330 175: 05	
Sairasapu	6 212 321: 65	
Sähkövoima	12 820 272: 20	
Raitiovaunuston kunnossapito	45 131 730: 55	
Ratojen kunnossapito	24 150 171: 95	
Ilmajohtojen kunnossapito	432 476: 70	
Muut menot	5 770 407: 15	193 847 555: 25

	mk	
Omnibussi liikennekustannukset (henkilö ja tavaraliikenne):		
Palkkaus y.m.	13 530 581: 30	
Sairasapu	1 093 734: 65	
Vaunusto, renkaat	1 230 888: 95	
» kunnossapito	15 915 787: 70	
Polttoaine, öljy, pilke	6 895 201: 50	
Käyttörakennusten kunnossapito	2 462 576: 80	
Autoverot ja -vakuutukset	1 160 422: —	42 289 192: 90
Laivaliikennemenot		1 527 336: 85
Pilketehtaan menot		2 472 178: —
	Yhteensä	274 615 862: 40

Raitiotieliikenteen laskettu vaunukilometrimäärä oli yhteensä 12 324 982 ja omnibussi liikenteen vaunukilometrimäärä 1 182 040. Jos yhteiset menot, 34 479 599: 40 mk, jaetaan suhteessa vaunukilometrimäärään tulee raitiotieliikenteen osalle 31 462 187: 38 mk ja omnibussi liikenteen osalle 3 017 412: 02 mk. Raitiotieliikenteen kokonaismenot nousivat 225 309 742: 63 mk:aan ja omnibussi liikenteen ¹⁾ 45 306 604: 92 mk:aan.

Menoerät vaunukilometriä kohden olivat seuraavat:

	Raitiotieliikenne	Omnibussi liikenne ¹⁾	
	mk/vkm	mk/vkm	
Palkkaus	8.080	11.447	
Sairasapu	0.504	0.925	
Käyttövoima	1.040	—	
Radat	1.959	—	
Ilmajohdot	0.035	—	
Renkaat	—	1.041	
Vaunusto	3.862	13.465	
Polttoaine, öljy, pilke	—	5.833	
Käyttörakennusten kunnossapito	0.468	2.083	
Autoverot ja -vakuutukset	—	0.982	35.776
Osuus yhteisiin kustannuksiin		2.553	2.553
Yhteensä	18.281		38.329

Liikennelaitoksen tulot nousivat yhteensä 274 511 964: 85 mk:aan jakaantuen seuraaviin eriin:

Liikennetulot:		mk	
Raitiotieliikenteestä	231 431 865: 80		
Omnibussi liikenteestä (henkilö- ja tavaraliikenne)	33 173 354: 50		
Laivaliikenteestä	2 189 846: —	266 795 066: 30	
Pilketehtaan tulot		3 441 987: —	
Muut tulot:			
Asuntokiinteistötulot	1 523 413: —		
Tulos metsätöistä	649 551: 20		
Sekalaisia tuloja	2 101 947: 35	4 274 911: 55	
Tilivuoden tappio		103 897: 55	
	Yhteensä	274 615 862: 40	

¹⁾ Omnibussi liikenteen menoihin sisältyvät tavaraliikenteessä käytettyjen omnibusalustalle rakennettujen kuorma-autojen kustannukset.

Omaisuuksien joulukuun 31 p:nä 1945

Vastaavaa:

Rahaa, arvopapereita, saatavia:

	mk	
Kassassa	2 120 002: 10	
Puhelinosakkeita	193 220: —	
Obligatioita	5 153 200: —	
Tili- y.m. saatavat	7 199 105: 85	14 665 527: 95

Liikennekiinteistöjä:

Ruskeasuon vaunuvajat ja Talin halli	2 234 900: —	
Töölön raitiovaunuhallit	2 083 600: —	
Vallilan »	4 246 000: —	
Töölön raitiovaunutyöpaja	999 300: —	
Vallilan »	648 000: —	
Töölön työpajakonttori	1 149 900: —	
Vallilan omnibushallit	6 293 200: —	
» omnibustyöpaja	1 887 000: —	
Liikennekioskit	307 100: —	19 849 000: —
Pilketehdas		100: —

Asuntokiinteistöjä:

Mannerheimintie 76	3 409 700: —	
Töölönkatu 49	8 677 800: —	
Porvoonkatu 12	1 227 000: —	
Hämeentie 54—56	4 613 036: 65	
Kulosaaren tontit	12 250: —	
Lauttasaaren huvila	34 950: —	17 974 736: 65

Rataverkkoa:

Raiteet	3 373 000: —	
Ilmajohdot ja kaapelit	1 069 000: —	4 442 000: —

Raitiovaunustoa:

185 kpl moottorivaunuja	7 450 383: —	
220 » perävaunuja	18 233 700: —	
57 » työvaunuja, lumiauroja ja kuormavaunuja	231 117: —	25 915 200: —

Omnibusvaunustoa:

139 kpl omnibusvaunuja ja 3 kpl henkilövaunuja		4 907 000: —
--	--	--------------

Alus J. L. Runeberg		2 500 000: —
---------------------------	--	--------------

Sekalaista:

Kalusto	3 040 437: 35	
Tarveaineet ja valmisteet	23 571 367: —	26 611 804: 35
Uudishankintoja		25 048 000: —
Tilivuoden tappio		103 897: 55

Yhteensä 142 017 266: 50

Vastattavaa:**Velat:**

Tili- y.m. velkoja	20 947 142: 65	
Lainoja	<u>59 070 123: 85</u>	80 017 266: 50
Pääomavelka		<u>62 000 000: —</u>
	Yhteensä	142 017 266: 50